

आक्रन्दय बलमोज्ञो न आधा निष्टनिहि डुरिता बाधमानः ।

अपप्रोथ डुन्दुभे डुहुना इत इन्द्रस्य मुष्टिरसि वीडयस्व ॥ ५६ ॥

हे डुन्दुभे त्वं बलं शत्रुसैन्यमाक्रन्दय रोदय पलायध्वं मदीयाः सर्वे कृता इत्यादिदीनरवं कारयेत्यर्थः । नोऽस्माकमोज्ञः तेजः आधाः अधिहि देहि । डुरिता डुरितानि पापानि बाधमानो निराकुर्वन्सन् निष्टनिहि शब्दं कुरु स्तन शब्दे चुरादिरदन्तः । किं च इतोऽस्मत्सेनायाः सकाशात् डुहुनाः डुहुनः डुष्टाश्च ते श्वानश्च डुक्कानः तान् डुष्टान् श्रुनः श्वसदृशान् शत्रून् अपप्रोथ नाशय प्रोथतिर्नाशनार्थः । यतः त्वमिन्द्रस्य मुष्टिः असि मुष्टिवदङ्गभूतोऽसि अतो वीडयस्व आत्मानमस्मान्दृढय ॥ ५६ ॥

आमूर्ज प्रत्यावर्तयेमाः केतुमदुन्दुभिर्वीवदीति ।

समश्चपर्णाश्चरन्ति नो नरोऽस्माकमिन्द्र रथिनो जयन्तु ॥ ५७ ॥

हे इन्द्र अमूः शत्रुसेनाः त्वमा अज समन्तात्परिक्षिप अज गतिक्षेपणयोः । यतो डुन्दुभिः केतुमत् प्रज्ञावत् यथा वावदीति अत्यन्तं नदति अत इमाः अस्मत्सेनाः प्रत्यावर्तय जयं प्रापय्य प्रत्यानय । किं च नोऽस्माकं नरः योधाः संचरन्ति कीदृशा नरः अश्चपर्णाः अश्चस्येव पर्णा पतनं येषां ते । किं च अस्माकं रथिनः रथस्थाः जयन्तु युद्धे जयं प्राप्नुवन्तु ॥ ५७ ॥

अग्नेयः कृत्तग्रीवः सारस्वती मेषी बभ्रुः सौम्यः पौलः श्यामः शितिपृष्ठो

बार्हस्पत्यः शिल्पो वैश्वदेव ऐन्द्रोऽरुणो मारुतः कल्माष ऐन्द्राग्रः सङ्

हितोऽधोरागः सावित्रो वारुणः कृत्त एकशितिपात्येवः ॥ ५८ ॥

अश्वमेधे श्रुतिरस्ति द्वे त्वेवैतेऽएकादशिन्यावाल्भेतेति [१३. ५. १. ३.] तयोरेकादशिन्योः पशवस्तदेवताश्च कण्डिकाद्वयेनोच्यन्ते तेनेमानि ब्राह्मणवाक्यानि द्रव्यदेवताप्रतिपादकानि न तु मन्त्राः । कृत्ता ग्रीवा यस्य स कृत्तग्रीवः पशुराग्नेयः अग्निदेवत्यः १. मेषी सारस्वती सरस्वतीदेवताका २. बभ्रुः पिङ्गलवर्णः पशुः सौम्यः सोमदेवत्यः ३. श्यामः कृत्तवर्णः पौलः पूषदेवत्यः ४. शिति श्यामं पृष्ठं